

Ulaskom u Europsku uniju privatizacijska pljačka će se nastaviti

Neoliberalizam je ekonomsko-politička doktrina koja zagovara podvrgavanje svih aspekata društva tržištu i logici privatnog profita i koja djeluje u korist kapitala a na štetu većine društva. EU je nositelj i institucionalni okvir provođenja neoliberalne ekonomske politike u Europi. Rezultati neoliberalnih reformi na globalnoj razini u zadnjih 30 godina su povećanje nejednakosti u društvu i gomilanje bogatstva u rukama kapitalističke elite. Tako su u mnogim zapadnim zemljama (SAD-u i zapadnoj Europi) realne radničke plaće od 1970-ih naovamo uglavnom stagnirale ili čak padale, dok su profiti gospodarskih elita neobuzdano rasli.

Uz deregulaciju i liberalizaciju, privatizacija je jedna od glavnih obilježja neoliberalne politike i označava pretvaranje državnog/javnog vlasništva u privatno – tobože radi toga što je privatno vlasništvo uvijek bolje od državnoga, a zapravo se radi o bogaćenju pojedinaca na račun čitavog društva. Tako je recimo 80% banaka u novim istočnoeuropskim članicama EU, kao i u Hrvatskoj, u vlasništvu stranih zapadnoeuropskih privatnih banaka koje na taj način iz tih zemalja izvlače goleme profite.

Liberalizacija pak nekih sektora u kojima je država prije imala monopol (kao što su željeznica, pošta, telekomunikacije, energetska sustav i sl.), omogućava ulazak privatnog sektora (i onda privatni profit) i onamo gdje prije nije imao pristupa, a u praksi često znači pogoršavanje i poskupljenje usluga (npr. katastrofalna iskustva u Velikoj Britaniji s privatizacijom željeznice). EU takve liberalizacije potiče još od 1990. u nizu svojih direktiva. Neoliberalna se politika vidi i u komercijalizaciji prisutnoj u svim sektorima društva u Europi, npr. u zdravstvu i školstvu, gdje se primjerice uvode i sve više povećavaju participacije i školarine, što pristup zdravstvenoj skrbi i fakultetskom obrazovanju čini sve manje pristupačnim običnim ljudima. Konačni cilj toga je potpuna privatizacija zdravstva i školstva i dostupnost i jednoga i drugoga samo onima koji si to mogu priuštiti.